

Afrikkalaisen sikaruton taudinpurkauksen simuloidut taloudelliset vaikutukset Suomessa

Jarkko K. Niemi^{1*}, Tapani Lyytikäinen², Leena Sahlström², Heikki Lehtonen¹, Jonna Kyyrö² ja Alina Sinisalo¹

¹ Luonnonvarakeskus, Latokartanonkaari 9, 00790 Helsinki

² Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, Mustialankatu 3, 00790 Helsinki

* Lisätietoja: jarkko.niemi@luke.fi

Sikarutto voi tulla Suomeen

Afrikkalainen sikarutto on helposti tarttuva virustauti, jota ei ole tavattu Suomessa, mutta joka on levinnyt Baltiaan. Matkustajaliikenne Virosta ja yritysten yhteistyö lisäävät riskiä, että tauti leviää Suomeen.

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, millaisia taloudellisia tappioita afrikkalainen sikarutto voisi aiheuttaa Suomeen levitessään.

Vaikutukset selvitettiin simuloimalla

Tutkimuksessa jäljiteltiin taudin leviämistä Suomessa sen jälkeen, kun tauti on levinnyt yhdelle sikatiloista. Leviämistä tutkittiin Monte Carlo-mallilla ja vaikutusta sikamarkkinoihin osittaisen tasapainon mallilla.

Analyysit tehtiin vuoden 2009 tilarakenteella. Lisäksi taudin leviämistä arvioitiin tulevaisuudessa, vuonna 2033, jolloin tilat ovat suurempia mutta niiden lukumäärä oli vain viidennes vuoden 2009 tiloista.

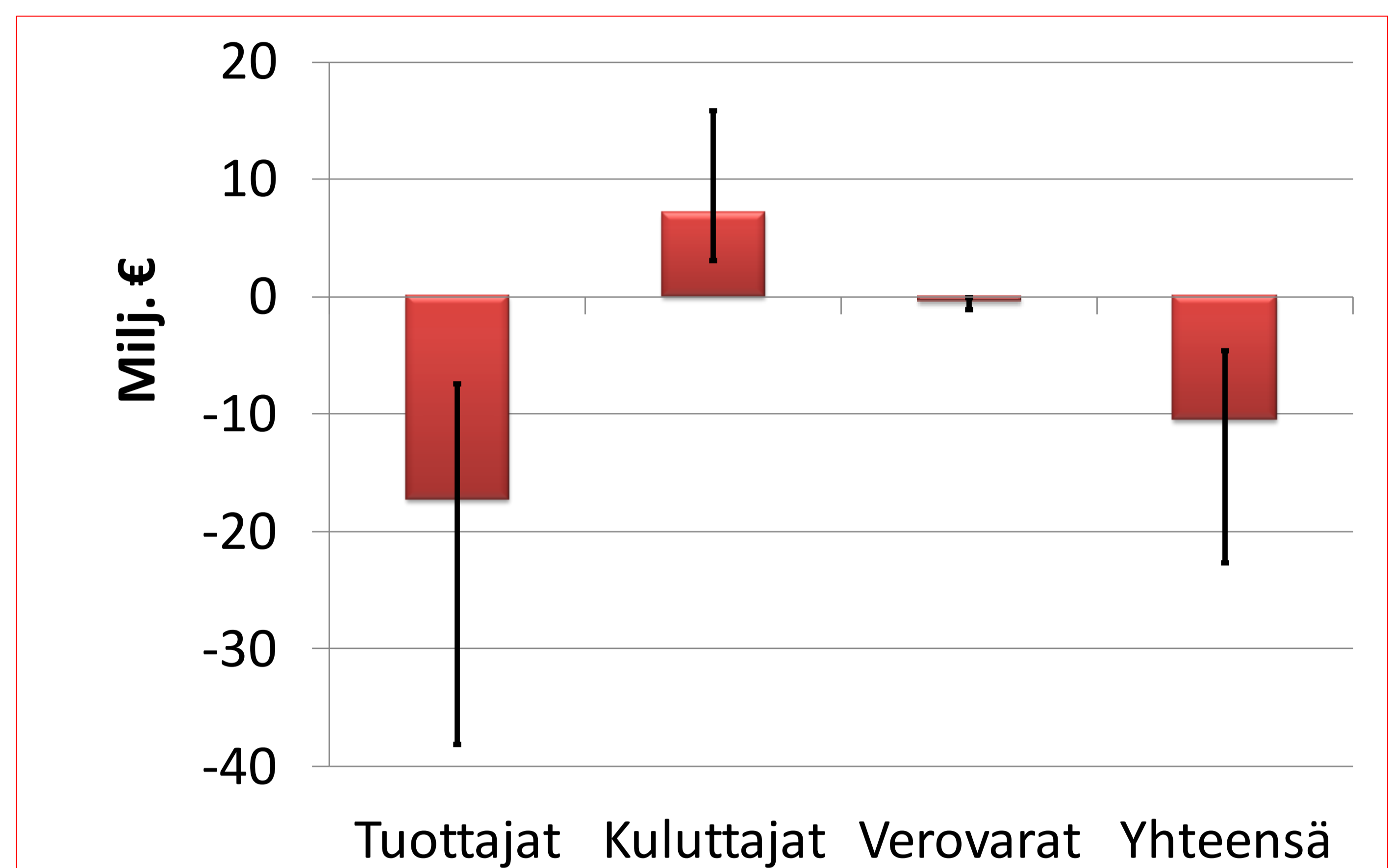
Vientihäiriöistä suuret tappiot

Verovaroista korvattavat välittömät kustannukset olivat useimmissa tapauksissa alle miljoona euroa, sillä taudin arvioitiin leviävän useimmiten vain 1-2 sikatilalle. Tartunnan saaneen tilan suuri koko, porsastuotanto ja sopiva sijainti nostivat tappioita.

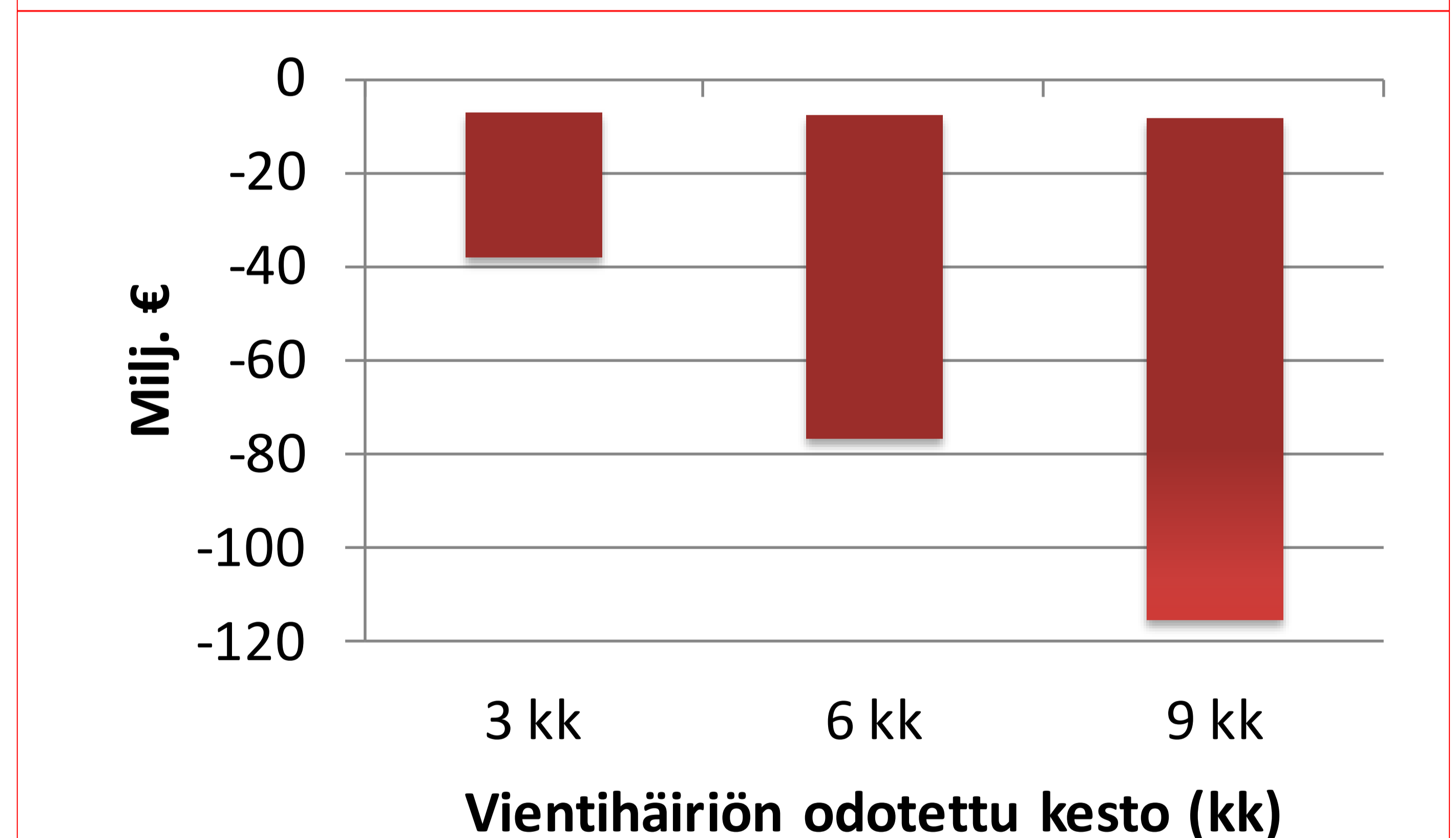
Taudin esiintyminen Suomessa keskeyttäneen sianlihan viennin EU:n ulkopuolisiin maihin, ja jossain määrin EU:hun. Kotimaan markkinoille syntyy ylitarjontaa, joka laskee sianlihan hintaa.

Sika-alan tappiot olivat 7,4–38,1 miljoonaa euroa (95% simulaatioista, kuva 1), kun vienti EU:n ulkopuolelle keskeytyi OIE:n ohjeiden mukaan. Kokonaistappio oli tätä pienempi (4,6-22,7 miljoonaa euroa), sillä kuluttajat hyötyivät ylitarjonnasta.

Tappiota lisää, jos vientihäiriö pitkittyy tai käsittää odotettua suuremman osan tuotannosta tai viennistä (Kuva 2).

Kuva 1. Afrikkalaisen sikaruton taloudelliset vaikutukset (keskiarvo ja 95% vaihteluväli), kun vienti EU:n ulkopuolisiin maihin keskeytyy OIE:n ohjeen mukaisesti.

Kuva 2. EU:n ulkopuolisen viennin häiriintymisen keston vaikutus tuottajille (sikatilat ja lihateollisuus). Palkit kuvaavat vaikutusten vaihteluväliä. Häiriön odotettu kesto on kuukausina (keskimäärin) sen jälkeen, kun tauti on hävitetty Suomesta.

Tulevaisuudessa kustannukset muuttuvat vain vähän

Afrikkalaisen sikaruton taloudelliset tappiot olivat samaa suuruusluokkaa vuoden 2009 ja 2033 simulaatioissa. Verovaroista korvattavat kustannukset nousivat tulevaisuudessa.

